

Tanító alapképzési szak

Művészetek (Ének-zene)

műveltségi terület

záróvizsga-tételsor

- Segédanyag a záróvizsgára történő felkészüléshez -

2023/2024. tanév

1. Beéneklő és légzőgyakorlatok, valamint a dalcsokok alkalmazása az általános iskola 1-6. osztályában

Elméleti kifejtés

- a légzőgyakorlatok funkciója
- a beéneklő gyakorlatok szerepe
- a beéneklés felépítése
- a beéneklő gyakorlatok típusai
- hogyan változnak a beéneklő gyakorlatok az életkori sajátosságok figyelembevételével
- példák
- a dalcsokok összeállításának lehetséges módjai
- hogyan változnak a dalcsokok összeállításának szempontjai az egyes évfolyamokon
- példák

Javasolt szakirodalom:

- Györgyiné Koncz Judit: *Az énektanítás alapjai*. Károli Egyetemi Kiadó Bp. 2008.
https://www.parlando.hu/2018/2018-6/Asztalos_Andrea.pdf
<http://real-phd.mtak.hu/256/1/UhereczkyEszter.pdf>
- Bruckner Adrienne: *Énekelni jó!* Kecskeméti Kodály Intézet, 1999.
http://adattar.vmmi.org/rendezvenyek/7563/barsi_erno_tanacsok_nepdalcsokrok_osszeallitasahoz.pdf
- Kardos Pál: *A tiszta intonálásra nevelés az énekkari munkában*. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest, 2004. ISBN 963 9315 702
- Párkai István: *A kórusvezénylés alapjai*. Népművelési Propaganda Iroda, Bp., 1978.
- Kardos Pál: *Kórusnevelés, kórushangzás*. Zeneműkiadó, Bp., 1977.
- Kardos Pál: *Karvezetés III. Intonáció*. Tankönyvkiadó Vállalat, Budapest, 1970.
- Kardos Pál: *Egyszólamúság az énekkari nevelésben*. Szeged, 1968.

2. Ritmikai ismeretek, az ehhez kapcsolódó készségfejlesztő gyakorlatok, valamint az improvizációs gyakorlatok felhasználási lehetőségei az általános iskola 5-6. osztályában

Elméleti kifejtés

- milyen új ritmikai elemek jelennek meg a felső tagozatban
- hogyan készítjük elő az egyes ritmikai elemeket
- az egyes ritmikai elemekhez milyen népdalokat, műdalokat társítunk
- milyen improvizációs lehetőségek vannak egy énekórán alsó tagozaton ill. 5-6. osztályban

Javasolt szakirodalom:

- Györgyiné Koncz Judit: *Az énektanítás alapjai*. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008.
- Kelemen Judit: *Ének-zene tantárgypedagógia*. Eszterházy Károly Egyetem Líceum Kiadó, Eger, 2018.
- Osvay Károlyné: *Az ének-zene tanítás módszertana*. Krúdy Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2007.
- Papp Géza: *Készségfejlesztés az általános iskolai ének-zene órán*. AVKF, Zsámbék, 1998.
- Pappné Vencsellői Klára: *Ének-zene tantárgypedagógia*. Pedellus Kiadó Debrecen, 2007. Szabó Helga: *Énekes improvizáció az iskolában I-IV*. Zeneműkiadó, Budapest, 1978, 1980, 1982.
- Dr. Asztalos Bence: *Kreatív zenei gyakorlatok az iskolai ének-zene oktatásban és tanárképzésben*. Parlando, 2017/4.
- tankönyvek:
- Dr. Lakner Tamás: *Énekeskönyv tankönyv 5. NAT 2020*. Oktatási Hivatal, 2020.
- Riznerné Kékesi Mária – Ördög László: *Ének-zene 5*. OFI, 2015.
- Rápli Györgyi – Szabó Katalin: *Énekeskönyv 5*. OFI, 2018.
- Riznerné Kékesi Mária – Ördög László: *Ének-zene 6*. OFI, 2015.
- Rápli Györgyi – Szabó Katalin: *Énekeskönyv 6*. OFI, 2018.

3. Dallami ismeretek, az ehhez kapcsolódó készségfejlesztő gyakorlatok tanítása az általános iskola 5-6. osztályában

Elméleti kifejtés

- milyen új dallami elemek jelennek meg a felső tagozatban
- hogyan készítjük elő az egyes dallami elemeket
- az egyes dallami elemekhez milyen népdalokat, műdalokat társítunk

Javasolt szakirodalom:

- Györgyiné Koncz Judit: *Az énektanítás alapjai*. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008.
- Kelemen Judit: *Ének-zene tantárgypedagógia*. Eszterházy Károly Egyetem Líceum Kiadó, Eger, 2018.
- Osvay Károlyné: *Az ének-zene tanítás módszertana*. Krúdy Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2007.
- Papp Géza: *Készségfejlesztés az általános iskolai ének-zene órán*. AVKF, Zsámbék, 1998.
- Pappné Vencsellői Klára: *Ének-zene tantárgypedagógia*. Pedellus Kiadó Debrecen, 2007.
- tankönyvek:
- Dr. Lakner Tamás: *Énekeskönyv tankönyv 5. NAT 2020*. Oktatási Hivatal, 2020.
- Riznerné Kékesi Mária – Ördög László: *Ének-zene 5. OFI*, 2015.
- Rápli Györgyi – Szabó Katalin: *Énekeskönyv 5. OFI*, 2018.
- Riznerné Kékesi Mária – Ördög László: *Ének-zene 6. OFI*, 2015.
- Rápli Györgyi – Szabó Katalin: *Énekeskönyv 6. OFI*, 2018.

4. Az ókor és középkor zenéjének tanítása az 5. osztályban

Elméleti kifejtés

- ismertesse a legfontosabb zenei műfajokat
- a zenei idézetekre tudjon példát mondani
- milyen nehézségekkel szembesülhet a betanítás során
- milyen módszertani ötletei vannak a műzenei szemelvények elsajátítására

Javasolt szakirodalom:

- Heverdle Péterné Dr. Köncse Kriszta: *Zenetörténet 1.* Szent István Társulat, Budapest, 2015.
- Beyer István: *Zenetörténet, zeneirodalom.* Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2001.
- Pécsi Géza: *Kulcs a muzsikához.* (könyv és mellékletként zenehallgatási CD anyag) Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 1998.
<http://www.dura.hu/dokumentumok/zene/zenetort.html>
- Monika és Hans Günter Heumann: *Zenetörténet gyerekeknek.* Rózsavölgyi és Társa Kiadó, Budapest, 2007.
- *Symponia Hungarorum.* Szerk: Kárpáti János. Budapesti Történeti Múzeum, 2001.
- Bernard Deyries: *Rajzos zenetörténet.* Zeneműkiadó, Budapest, 1985.

5. A reneszánsz zenéjének tanítása az 5. osztályban

Elméleti kifejtés

- ismertesse a legfontosabb zenei műfajokat, komponálási elveket
- a zenei idézetekre tudjon példát mondani
- milyen nehézségekkel szembesülhet a betanítás során
- milyen módszertani ötletei vannak a műzenei szemelvények elsajátítására

Javasolt szakirodalom:

- Heverdle Péterné Dr. Köncse Kriszta: *Zenetörténet 1.* Szent István Társulat, Budapest, 2015.
- Beyer István: *Zenetörténet, zeneirodalom.* Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2001.
- Pécsi Géza: *Kulcs a muzsikához.* (könyv és mellékletként zenehallgatási CD anyag) Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 1998.
<http://www.dura.hu/dokumentumok/zene/zenetort.html>
- Monika és Hans Günter Heumann: *Zenetörténet gyerekeknek.* Rózsavölgyi és Társa Kiadó, Budapest, 2007.
- *Symponia Hungarorum.* Szerk: Kárpáti János. Budapesti Történeti Múzeum, 2001.
- Bernard Deyries: *Rajzos zenetörténet.* Zeneműkiadó, Budapest, 1985.

6. Barokk zenék tanítása 5. osztályban

Elméleti kifejtés

- ismertesse a legfontosabb zenei műfajokat, komponálási elveket
- a zenei idézetekre tudjon példát mondani
- milyen nehézségekkel szembesülhet a betanítás során
- milyen módszertani ötletei vannak a műzenei szemelvények elsajátítására

Javasolt szakirodalom:

- Heverdle Péterné Dr. Köncse Kriszta: *Zenetörténet 1.* Szent István Társulat, Budapest, 2015.
- Beyer István: *Zenetörténet, zeneirodalom.* Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2001.
- Pécsi Géza: *Kulcs a muzsikához.* (könyv és mellékletként zenehallgatási CD anyag) Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 1998.
<http://www.dura.hu/dokumentumok/zene/zenetort.html>
- Monika és Hans Günter Heumann: *Zenetörténet gyerekeknek.* Rózsavölgyi és Társa Kiadó, Budapest, 2007.
- Tótfalusi István: *Operamesék.* Móra Kiadó, Budapest, 2017.
- Bernard Deyries: *Rajzos zenetörténet.* Zeneműkiadó, Budapest, 1985.

7. A klasszicizmus zenéjének tanítása a 6. osztályban

Elméleti kifejtés

- ismertesse a legfontosabb zeneszerzőket, zenei műfajokat, komponálási elveket
- a zenei idézetekre tudjon példát mondani
- milyen nehézségekkel szembesülhet a betanítás során
- milyen módszertani ötletei vannak a műzenei szemelvények elsajátítására

Javasolt szakirodalom:

- Heverdle Péterné Dr. Köncse Kriszta: *Zenetörténet 1.* Szent István Társulat, Budapest, 2015.
- Beyer István: *Zenetörténet, zeneirodalom.* Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2001.
- Pécsi Géza: *Kulcs a muzsikához.* (könyv és mellékletként zenehallgatási CD anyag) Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 1998.
<http://www.dura.hu/dokumentumok/zene/zenetort.html>
- Monika és Hans Günter Heumann: *Zenetörténet gyerekeknek.* Rózsavölgyi és Társa Kiadó, Budapest, 2007.
- Tótfalusi István: *Operamesék.* Móra Kiadó, Budapest, 2017.
- Bernard Deyries: *Rajzos zenetörténet.* Zeneműkiadó, Budapest, 1985.
- A HOLNAP Kiadó Mesék az Operából sorozata CD melléklettel 2018. (Varázsfuvola)

8. Zenehallgatás az 5-6. osztályban

Elméleti kifejtés

- csoportosítsa a zenehallgatási szemelvényeket
- melyik szemelvény alkalmas éneklésre, melyik zenehallgatásra, melyik mindkettőre
- milyen megfigyelési szempontok adhatóak az egyes szemelvényekhez (egy-két példa)
- a digitális tananyagok felhasználási lehetőségei

Javasolt szakirodalom:

- Györgyiné Koncz Judit: *Az énektanítás alapjai*. Károli Egyetemi Kiadó Bp. 2008.
- Heverdle Péterné Dr. Köncse Kriszta: *Zenetörténet 1*. Szent István Társulat, Budapest, 2015.
- Beyer István: *Zenetörténet, zeneirodalom*. Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2001.
- Pécsi Géza: *Kulcs a muzsikához*. (könyv és mellékletként zenehallgatási CD anyag) Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 1998. <http://www.dura.hu/dokumentumok/zene/zene-tort.html>
- Monika és Hans Günter Heumann: *Zenetörténet gyerekeknek*. Rózsavölgyi és Társa Kiadó, Budapest, 2007.
- Tótfalusi István: *Operamesék*. Móra Kiadó, Budapest, 2017.
- Bernard Deyries: *Rajzos zenetörténet*. Zeneműkiadó, Budapest, 1985.
- A HOLNAP Kiadó *Mesék az Operából* sorozata CD melléklettel 2018. (Varázsfuvola)
- Laczó Zoltán: *A morális nevelés lehetőségei az iskolai zenehallgatásban*. Parlando 2003. 6.sz. <http://www.okosdoboz.hu/hu-hu/Exercises/Index?classes=5,6,7,8&topic=823>
- www.megerintazene.hu
- <https://learningapps.org/>

9. Többszólamúságra nevelés az általános iskola 1-6. osztályában

Elméleti kifejtés

- mikortól kezdjük el tanítani a többszólamúságot
- milyen gyakorlatokkal készítjük elő
- milyen szemléltetőeszközök, hangszerek használhatóak
- milyen típusú gyakorlatok találhatóak a tankönyvekben
- milyen többszólamú gyakorlatot, játékot, éneket, kórusművet javasol az egyes évfolyamokon

Javasolt szakirodalom:

- Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában. Zeneműkiadó, Budapest, 1976.
- Sály László: Kreatív zenei gyakorlatok. Jelenkor Kiadó, 2010.
- Györgyiné Koncz Judit: *Az énektanítás alapjai*. Károli Egyetemi Kiadó Bp. 2008.
- Bodnár Gábor – Erdős Ákos – Kabdebó Sándor: *Ének-zenei ismeretek*. ELTE, Budapest, 2015.
http://metodika.btk.elte.hu/file/TAMOP_BTK_BMT_1_muveszetek.pdf
- Dr. Asztalos Bence: *Kreatív zenei gyakorlatok az iskolai ének-zene oktatásban és tanárképzésben*. Parlando, 2017/4.

10. Kórusmunka az általános iskola alsó tagozatában, ill. 5-6. osztályban

Elméleti kifejtés

- hogyan épül fel egy kóruspróba
- milyen szempontokat veszünk figyelembe egy-egy zenemű kiválasztásakor
- hogyan állítjuk össze a kóruskoncert zenei anyagát
- milyen előkészítést igényel egy iskolai koncert megszervezése
- milyen kortárs zeneszerzőket ismer, akik gyermekkarokra is komponáltak műveket

Javasolt szakirodalom:

- Bodnár Gábor – Erdős Ákos – Kabdebó Sándor: Ének-zenei ismeretek. ELTE, Budapest, 2015.
http://metodika.btk.elte.hu/file/TAMOP_BTK_BMT_1_muveszetek.pdf
- Bruckner Adrienne: *Énekelni jó!*. Kecskeméti Kodály Intézet, 1999.
- Párkai István: *A kórusvezénylés alapjai*. Népművelési Propaganda Iroda, Bp., 1978.
- Kardos Pál: *Kórusnevelés, kórushangzás*. Zeneműkiadó, Bp., 1977.
- dr. habil. Vas Bence (szerk.): *Zenepedagógiai tankönyv*. PTE Művészeti Kar. ZI, 2015.